

Приступна беседа Епископа марчанског Саве (Бундала)

Приступна беседа Његовог Преосвештенства Епископа марчанског Саве (Бундала), викара Патријарха српског

Објавићу Име твоје браћи својој, усред сабора пјесмом ћу те величати (Јев 2, 12)

Овим речима духоносног псалмопојца и богозритеља Давида, велики апостол Исуса Христа и истински слуга Господњи Павле прославља Бога који је човека учинио привремено мањим од анђела, славом и чашћу овенчао га, и поставио га над делима руку својих. Истим овим речима и ја данас, стојећи пред свима вама, Црквом Божјом која је Духом Светим видљиво и невидљиво сабрана у Господу, изражавам благодарност Спаситељу и Пастору душа наших који и о мени недостојноме промишља уређујући живот Цркве и чинећи да будем достојан несвакидашње благодати: да избором у Светом Сабору наше Цркве и полагањем руку вас, данас присутних архијереја, у овом небоземном чину будем узведен у нову службу у Цркви Његовој.

Како другачије узнети хвалу Господу на поверењу које ми одувек указује, ако не објављивањем Имена Његовог? Јер је Он тај који ме од мајчине утробе води путем живота и храни ме благом мудрошћу својом, који ме овенчава славом и чашћу повереног ми у руке залога архијерејског служења и поставља ме над делима руку својих кроз призив на голготско служење другима и васцелој твари. Како узвратити Господу на овом непроцењивом дару, ако не величањем Имена Његовог? Које речи изговорити пред превеликом Тајном

која се управо нада мном збила ако не једино и само песмом усред Цркве Његове? Вера ме учи да ћу за несхватљиве ствари достојно узвратити Господу песмом, приносом славе и хвале за све што ми је божанском љубављу дато, док ми срце изнутра говори да та песма не сме бити ништа друго до истинско сведочење Јеванђеља Христовог, у којем се гори и сагорева попут светиљке принете на жртвеник богочовечанске љубави. Господе отвори усне моје и уста ће моја казивати хвалу твоју!

Ваша Светости, Ваше Блаженство,
Високопреосвећена и Преосвећена господо архијереји,
уважени представници Римокатоличке Цркве у Србији,
уважени представници државе, браћо и сестре,

Стојећи данас са трепетом на овом месту светом, у сећање призивам велике пророке, од Мојсеја па до Јоне, и почињем да схватам шта их је терало да устукну пред величанством и тајном позива Божјег. Свестан слабости и недостојности пред службом која ми је поверена, ја са свима вама, на месту овом светом, видим големост свог неискуства и непознавања Тајне, недовољну зрелост у монашком подвигу и служењу Олтару Господњем. Ипак, у срцу су ми положене Павлове речи, да нам Бог није дао духа плашљивости, него силе и љубави и цјеломудрености, те се вођен њима предајем вољи Господњој и са псалмопојцем узвикујем: Готово је срце моје, Боже, готово је срце моје! (Пс 108, 1).

Архијерејска служба надвисује способност разумевања нашег тајинственог учешћа у првосвештеничкој служби Сина Божјег, самопрегорног старања за сваку душу у свако време и на сваком месту, чак и када то значи полагање свог живота зарад ближњег. Од те љубави уистину веће нема! И хоћу ли да тако љубим Господа Христа, имам и да напасам јагањце његове, остајући, по узору на Светог апостола Петра, и све кроз историју пастире Речи, свестан да архијерејско служење Богу и ближњем значи распињање зарад поверене нам заједнице, по угледу на првог Архијереја који није жалио себе, него је, као Пастир Добри, и живот свој положио за стадо своје.

Знајући све то, учим се, као Свети Тимотеј некада, да је најважније дело епископа савршавање божанствене Евхаристије, службе благодарења Богу због свих и за све, која нам је по заповести Господњој остављена на Тајној вечери кроз речи: Ово чините у мој спомен. Осећајући да сам, попут Тимотеја некада, дариван овим добрим завештањем како бих целоживотно делао на присаједињењу свих и свега у заједницу Тела и Крви Христове, исповедам једнако искуство крхкости, слушајући вас, оци и браћо архијереји, као

бесмртнога Павла, како ме позивате да будем војник, атлета и трудбеник у Духу Светоме. Управо таквим служењем Цркви Божјој, и заступништвом свих вас, желим да чиним мољења, молитве, прозбе и благодарења за све људе, да пазим на читање, утјешавање и учење и проповедам Реч у време и у невреме вршећи тако дјело јеванђелиста.

Само таквим вршењем службе испуњавају се највеће заповести Христове о љубави према Господу Богу која не штеди срца, душе, ума и снаге, као и о љубави према ближњем која не жали сопствени живот. Те две заповести биће програм и моје службе. Њима сам се учио посматрајући и слушајући Вас, свога духовног оца, Свјатјејшиј Оче и Владико. Њих ћу се трудити да, као Епископ Цркве Божје, пре свега испуњавам, а онда и да их проповедам, приводећи и приносећи све у заједницу Тела и Крви Христове. При томе ћу увек пред собом имати Вашим речима изражену прву заповест о љубави према Богу реченицом да ако је Бог на првом месту, онда ће и све друго бити на свом месту; исто тако, увек ћу имати на срцу, али и проповедати другу заповест о љубави према ближњима изражену кроз Ваше речи да нас Бог неће питати шта су други учинили нама, него ће нас питати шта смо ми учинили другом.

Имајући свагда на уму заповест о љубави, имам обавезу и потребу да се у овом светом часу сетим оних који су Господњом промишљу постали део мога живота. Сећам се свих који су се, покренути љубављу, пре свега, трудили да ме поуче, подрже и изведу на прави пут, али и оних који су чак и кратком појавом у мом животу деловали попут моћних светила. Свако искуство сусрета, и оно добро и оно наизглед лоше, прихватио сам са дубоком благодарношћу, и све их заједно, уз Божју помоћ, уградио у мозаик свога Богу благодарног бића.

Нико од нас није могао бирати место у коме ће се родити, нити родитеље од којих ће се родити, сећам се да је говорио блаженопочивши патријарх Павле и управо због тога благодарим Богу што ми је дао да се родим од родитеља скромних и честитих, оца Јове и мајке Гордане, који су ме одгајали у нимало једноставно време, које је поред осталог било и ратно. Они су ме, колико речју, а још више својим примером, научили да је основа живота заједница која почива на љубави и која се искључиво ослања на лични труд и рад. У таквом дому, који није био поштеђен животних недаћа, али који је одувек био прожет искреном љубављу према Богу и ближњем, моја сестра Милица и ја смо примили темељ вере хришћанске. Хвала вам, драги родитељи, на сваком вашем труду и на свакој жртви коју сте поднели да бисте ме извели на онај

пут који сам изабрао још у раном детињству, када сам био далеко од тога да разумем шта је живот. Хвала вам и на родитељском благослову за ступање у монашки ред и на свакој вашој бризи и молитви за мене све до данас.

Крај у коме сам рођен и родитељски дом у коме сам одрастао заувек ћу у себи носити као најмилију и најтоплију успомену на детињство. У сећању су ми дубоко урезани дуги вечерњи разговори са дједом, у којима ми се, кроз духовне пропламсаје, још пре основне школе родила мисао о томе да једино желим служити Господу и роду своме. Са љубављу памтим школске дане у родним Кришковцима и часове веронауке на којима смо са највећом пажњом улазили у смисао сваке речи Вере светих.

Са вечитом благодарношћу памтим богословску школу на каменитом Цетињу и своје благословене учитеље у вери, који су на постојећем темељу моје жарке одлуке подизали грађевину моје душе, уграђујући у њу камен по камен Речи Божје и клешући моја духовна чула, али увек учвршћујући у мени онај крајеугаони камен из кога извире наша вера и на коме почива наше знање о Богу. Дух Цетињског манастира и благослов светиња са којима смо се сродили, у свакодневним богослужењима и ђачким дужностима, пробудили су у мени свест да сам доласком на свет призван и на монашки живот.

Та мисао учвршћивана је изучавањем богословских наука на Православном богословском факултету у Београду. У небројеним и често свеноћним службама у факултетском параклису Светог Јована Богослова и Светог Саве, које су укоренење у свештеном предању Свете Горе Атонске, осетио сам се, заједно са својом браћом и колегама, привијен на сама недра Христова из којих смо сви заједно црпели сокове вечног живота. То искуство смо усхићено делили са другима, јачајући на свеноћним бденијима у светогорским манастирима и нашим највећим светињама, манастирима Студеници, Ковиљу, Крки и другима, а које нам је управо ради освећења оставио први архипастир наше Цркве, Свети Сава, и наши свети преци.

У таквом озрачју догодио се и благословени за мене сусрет са Вама, Свјатјејшиј Оче и Владико, првопастиру наше Цркве, господине Порфирије, од када, ево, пуних петнаест година следим Ваше очинске савете и предајем се Вашем духовном пастирствовању моје душе. Вашим благословом и Вашом духовном подршком корачао сам кроз живот без страха, одазивајући се на позив Божји да изучавам богословље, али и језике и културе других народа, боравећи на студијама на Западу и на Истоку, у Женеви, у Атини и у Москви. Ипак, моја странствовања завршена су Вашим позивом да живим поред Вас у повереној Вам Епархији загребачко-љубљанској и у манастиру Свете Петке у

Загребу.

Ненаметљив и истанчан, а духовно господствен пример човека, монаха, духовника и архијереја био је најјаснији путоказ и гарант да је посвећење живота Господу, кроз монаховање, мој коначни избор. Ваша Светости, исповедам данас, оно што Ви боље од мене знате, да нисам монах какав би требало да будем. По слабости својој у монашком животу нисам применио све Ваше савете и поуке које сте ми упућивали и нисам достојан да станем у ред Ваших многобројних духовних чада. Ипак, на овом и на оном свету, сада и у вечности, благодарим и благодарићу Господу за то што је моје кораке управио ка Вама, јер ме није оставио самог на ветрометини живота.

Пратећи Вас годинама на Литургијама које сте савршавали, као и приликом Ваших осталих и многобројних активности, упознао сам благословену душу нашег верног народа у Западној Славонији и у Словенији. Упознао сам многе Србе, који се труде да остану у вери својих предака и који улажу огромне напоре како би сачували себе и своје ближње. Упознао сам уз Вас и многе добре католике и оне који не припадају Цркви нити било којој верској заједници, него се сматрају атеистима или агностицима. Свима њима је заједничко да посједују отвореност и спремност да прихвате друге и другачије, и не само да прихвате, него и да одговорно деле са њима своје животно искуство.

Данас, када ме Господ кроз Вас и свештени Сабор Архијереја наше помесне Цркве позива на ново служење, на службу викарног Епископа Ваше Светости и помоћника у повереној Вам Епархији, призивам у сећање великог Арона који је придржавао руке пророку Мојсију док се молио током битке изабраног народа против Амалика (Изл 17, 12). Молим се Господу да ме оснажи да макар мало придржим Ваше руке у молитви за поверени Вам народ у духовној борби за наслеђе Царства Небескога, са надом да ће моје служење уз Вас бити макар и најмање уздарје за сваки духовни дар и за сва добра која сам добио од Вас.

Титула Епископа марчанског, древне и историјске православне епархије у Хабзбуршкој монархији, још ме присније повезује са благочестивим народом са којим сам донедавно живео. Та титула ми налаже да чувам молитвено сећање на све наше сународнике који су чувајући границе те монархије чували своју веру и припадност Православној Цркви, неретко полажући животе радије него пристајући да се у њима угаси пламен православне вере.

Са овог светог амвона изражавам синовску захвалост и Преосвећеном

Епископу бањалучком Јефрему, који ме је као мој надлежни архијереј током мог богословског образовања у свему очински подржавао и родитељски саветовао. Рука овог преданог архијереја наше Цркве увела ме је у ред монаха у, васкрслој из пепела, монашкој обитељи манастира Осовице, дајући ми као заступника пред престолом Божјим најдивнији изданак рода нашега, Светитеља Саву, првог Архиепископа српског, равноапостолног. Велики благослов се излио на мене, јер ме је Господ удостојио да понесем име Светог Саве. Посебно то осећам данас, под сводовима овог величанственог храма њему посвећеног, где примам удео у служби Архијереја за коју је баш Свети Сава нама, епископима у српском народу, показао каква треба она да буде, по речи апостола Павла: „Свима сам био све, да како год неке спасем“ (1. Кор. 9, 22).

Благодарим и вама богољубива господо архијереји што сте се данас сабрали да положите руке на мене недостојног и примите ме у ред архијереја Цркве Божје. Молим вас да ме имате у вашим молитвама и да ме као старија браћа упућујете у управљању речју истине Христове. Оне међу вама који су ми, као професори у богословији и на факултету, били учитељи вере и богословља, молим да ми и у будуће буду васпитачи у Христу.

Посебно благодарим гостима из других помесних Цркава који нису жалили труда да, у ово тешко време, дођу издалека и узму учешћа у овој мојој Педесетници. Благодарим Архиепископу мадавском господину Аристовулу из древне Јерусалимске Патријаршије, Светог Сиона, Мајке свих Цркава, који данас свима нама доноси благослов Гроба Господњег, а са којим сам током последипломских студија у Швајцарској изградио братски однос делећи хришћанска и монашка предања која је из Свете Земље у нашу Цркву преносио у своје време и Свети Сава.

Благодарим присутним оцима Светогорцима, игуману хиландарске обитељи архимандриту Методију, на благослову из светиње коју су подигли утемељивачи наше помесне Цркве, Сава и Симеон Мироточиви. Посебно благодарим присутноме сабрату светогорског манастира Светог Павла, старцу Никодиму, који ме духовно подржава деценију и по и који ме је, заједно са Свјатјејшим Патријархом, привео на монашки постриг. Благодарим на љубави и присутним оцима из Антиохијске Патријаршије и Московске Патријаршије.

Захваљујем на љубави и доласку мојим Кришковчанима, Српчанима и Загрепчанима. Захваљујем и сарадницима на мојим дужностима у Патријаршији, као и братству и трудбеницима храма Светог Саве који су

уложили много труда уочи данашњег дана.

На све вас, браћо и сестре, призивам благослов Божји, са молитвом Светом оцу нашем Сави да буде ваш молитвени заступник пред престолом Живогa Бога.

Богу нашем слава и хвала што ме за верна прими поставивши ме на ово служење. Њему, Вечноме Богу, Триипостасном Божанству, Оцу и Сину и Светоме Духу се клањам. Његово име ћу објављивати свој браћи својој, и у сред цркве песмом ћу Га величати. Њему слава, част и благодарност сада и до века. Амин.